

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 27 augusti 2024

Saken

Omställningsstudiestöd; samordning
med lön för studier

Överklagandenämndens beslut

Överklagandenämnden avslår överklagandet.

Överklagandenämndens beslut får enligt 47 § andra stycket i lagen om omställningsstudiestöd inte överklagas.

Ärendet

NN ansökte om omställningsstudiestöd med 20 procent av heltid för tiden den 2 september 2024 – 19 januari 2025 och den 20 januari – 8 juni 2025. I samband med ansökan uppgav NN att hon under studieperioderna kommer arbeta 80 procent samt att arbetsgivaren kommer att betala ut lön till henne för att hon ska studera.

CSN avslog ansökan med följande motivering. NN kan inte få omställningsstudiestöd för vecka 36, 2024 till vecka 23, 2025 eftersom hon samtidigt får lön av sin arbetsgivare för dessa studier.

NN överklagade beslutet och anförde bland annat följande. Hon yrkar att beslutet ska ändras så att hon får omställningsstudiestöd med 20 procent av heltid under perioden den 2 september 2024 – 19 januari 2025 och den 20 januari – 8 juni 2025. Hon har en anställning på 100 procent och under utbildningen har hon sökt tjänstledigt två dagar i veckan; 20 procent tjänstledighet med lön och 20 procent tjänstledighet utan lön. Under de aktuella perioderna arbetar hon och får lön i 80 procent av heltid. Den 20 procentiga tjänstledigheten utan lön gäller just hennes ansökan om omställningsstudiestöd om 20 procent och tillsammans med hennes arbete blir det 100 procent. – NN bifogade intyg från arbetsgivaren av vilket det framgår att hon är studieledig från arbetet två dagar i veckan, en dag med lön och en dag utan lön.

CSN överlämnade överklagandet och handlingarna i ärendet samt upplyste om att myndigheten inte funnit skäl att ändra det överklagade beslutet. CSN bifogade även ett yttrande och anförde i huvudsak följande. NN har i sin ansökan om omställningsstudiestöd uppgett att hon kommer erhålla lön för sina studier av sin arbetsgivare under perioden 2 september 2024 – 2 juni 2025. Det omfattar varje vecka i NN:s studieperioder för höstterminen 2024 och vårterminen 2025. Av det intyg från Stockholms stad som NN inkommit med tillsammans med sitt överklagande framgår vidare att NN är tjänstledig för studier två dagar per vecka, en dag med lön och en dag utan lön. CSN bedömer att det av inskickat intyg från Stockholms stad framgår att NN erhåller lön från sin arbetsgivare för att studera en dag per vecka. Överklagandenämnden för studiestöd har i avgörande 2023-01169 konstaterat att samordning av omställningsstudiestöd och lön för studier ska ske endast för samma tid och samtidigt som lön utgår för studierna. Under förutsättning att perioden med lön är avgränsad kan omställningsstudiestöd därför lämnas för övriga delar av studierna där lön för studierna inte utgår. NN har i sin ansökan om omställningsstudiestöd uppgett att hon kommer erhålla lön från sin arbetsgivare för sina studier under perioden 2 september 2024 – 2 juni 2025. Av information i NN överklagande och det intyg som inkommit tillsammans med överklagandet framgår vidare att NN är tjänstledig för studier **med** lön en dag per vecka under båda de sökta studieperioderna. CSN bedömer därför att perioden med lön för studierna inte är avgränsad utan fortlöper under hela den sökta studietiden. NN har inte rätt till omställningsstudiestöd eftersom hon får lön för studierna. Att lönen endast utgår en dag i veckan (20 procent) saknar betydelse. CSN anser därför att överklagandet bör avslås.

Med anledning av CSN:s yttrande anförde NN i huvudsak samma som tidigare. – NN bifogade intyg från arbetsgivaren.

CSN:s rättsavdelning har därefter i yttrande anført i huvudsak följande. Av 17 § lagen om omställningsstudiestöd framgår att det är möjligt att förvärvsarbete under samma tid som man studerar med omställningsstudiestöd. Förvärvsarbetet och omställningsstudiestödet får sammantaget som mest uppgå till heltid. Av 29 § andra stycket punkten 4 samma lag framgår emellertid att studier som den studerande får lön för att bedriva inte ska ge rätt till omställningsstudiestöd. Av förarbetena till lagen om omställningsstudiestöd anges att en övergripande princip är att den studerande inte ska överkompenseras vid studier med omställningsstudiestöd. Vidare anføres att det inte är rimligt att en person som får lön från sin arbetsgivare under tiden som han eller hon bedriver studier också ska kunna få omställningsstudiestöd för samma tid. Regeringen bedömer därför att omställningsstudiestöd inte bör kunna lämnas eller tas emot för studier som den studerande samtidigt får lön för att bedriva. (Prop. 2021/22:176, s. 239) ÖKS har tidigare behandlat frågan om samordning av lön för studier i ett ärende där den studerande fick lön för praktik under delar av studieperioden. Det konstaterades i det sammanhanget att samordning av omställningsstudiestöd och lön för studier ska ske endast för samma tid och samtidigt som lön utgår för studierna. Under förutsättning att perioden med lön är avgränsad kan omställningsstudiestöd lämnas för övriga delar av studierna utan hinder av samordningsbestämmelsen gällande lön för studierna. (Se ÖKS beslut i ärende 2023-01169.) I det här aktuella ärendet är klarlagt att NN har sökt omställningsstudiestöd för studier om 20 procent av heltid. Vidare är klarlagt att hon

under studietiden arbetar 60 procent av heltid och att hon uppbär lön av sin arbetsgivare för att studera 20 procent av heltid. Lönen för studier kommer att utgå under hela NN:s studietid och är inte avgränsad till en kortare period. NN uppbär således lön för studier på sätt som anges i 29 § andra stycket punkten 4 i lagen om omställningsstudiestöd. Att lönen för studier endast utgår med 20 procent av heltidsersättning, motsvarande en dag i veckan, saknar betydelse. Omställningsstudiestöd kan inte beviljas för studier som NN uppbär lön för att bedriva. Överklagandet ska därför avslås.

Med anledning av CSN:s yttrande anförde NN i huvudsak följande. CSN har gjort fel tolkning av 29 § lagen om omställningsstudiestöd. Hennes arbetsgivare var tydlig med att hon enbart får stöd i form av lön som motsvarar 20 procent av hennes arbetstid, motsvarar 40 procent av hennes studier. Den 20 procenten där hon är tjänstledig gäller endast den dagen hon måste vara på plats på utbildningslokalen eller när hon har distansundervisning och inte för den andra 20 procenten tjänstledighet när hon sitter hemma och studerar. Eftersom hennes utbildning ställer krav på att hon måste arbeta minst 50 procent samtidigt som hon studerar fick hon arbeta 60 procent av hennes heltidsarbete. Hon får betald ledighet för endast 20 procent av hennes heltidstjänst. Kompletterande med omställningsstudiestödet på 20 procent uppgår motsvarande till maxheltid inte mer.

Författningsbestämmelser

Av 17 § lagen (2022:856) om omställningsstudiestöd framgår följande. Omställningsstudiestödets storlek bestäms i förhållande till omfattningen av den studerandes studier och förvärvsarbete. Omställningsstudiestöd lämnas med

1. helt stöd vid studier på minst heltid,
2. 75 procent av helt stöd vid studier på minst 75 procent men mindre än 100 procent av heltid,
3. 60 procent av helt stöd vid studier på minst 60 procent men mindre än 75 procent av heltid,
4. 50 procent av helt stöd vid studier på minst 50 procent men mindre än 60 procent av heltid,
5. 40 procent av helt stöd vid studier på minst 40 procent men mindre än 50 procent av heltid, och
6. 20 procent av helt stöd vid studier på minst 20 procent men mindre än 40 procent av heltid.

En studerande som har ett förvärvsarbete under studietiden måste avstå från förvärvsarbetet under den tid och i den omfattning som omställningsstudiestöd ges. Till en sådan studerande får stöd därför lämnas i sådan omfattning att stödet enligt första stycket och omfattningen av förvärvsarbetet tillsammans uppgår till högst heltid.

Av 29 §, andra stycket, samma lag framgår att omställningsstudiestöd inte får inte lämnas eller tas emot för

1. den tid då den studerande tjänstgör enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt eller fullgör utbildning till reserv- eller yrkesofficer,
2. högskoleutbildning på forskarnivå om den studerande är eller har varit anställd som doktorand,
3. den tid då den studerande beviljats studiestöd eller motsvarande studiefinansiering från ett annat land, eller
4. studier som den studerande samtidigt uppbär lön för att bedriva.

Överklagandenämndens bedömning

Av 17 § lagen om omställningsstudiestöd framgår att det är möjligt att förvärsarbete under samma tid som man studerar med omställningsstudiestöd. NN har ansökt om omställningsstudiestöd med 20 procent av helt stöd och har i ansökan uppgett att hon kommer arbeta under 80 procent. Överklagandenämnden konstaterar att omställningsstudiestödet och förvärsarbetet sammantaget inte uppgår till mer än heltid och bestämmelsen medför därmed inte i sig någon begränsning.

Av utredningen i ärendet framgår att NN under studieperioden kommer att vara tjänstledig på 40 procent samt att 20 procent av tjänstledigheten kommer att vara med lön. Frågan är då om NN på grund av Samordningsbegränsningen i 29 § lagen om omställningsstudiestöd är förhindrad att få omställningsstudiestöd.

Av 29 § andra stycket punkten 4 lagen om omställningsstudiestöd framgår bland annat att studier som den studerande får lön för att bedriva inte ska ge rätt till omställningsstudiestöd på grund av samordningsbegränsning som också har till syfte att den studerande inte ska bli överkompenserad. Här har man i lagens förarbeten (prop. 2021/22:176 s. 239) i huvudsak resonerat om situationer där arbetsgivaren betalar för viss utbildning och resonerat enligt följande.

”Det är inte rimligt att en person som får lön från sin arbetsgivare under tiden han eller hon bedriver studier också ska kunna få omställningsstudiestöd för samma tid. Regeringen bedömer därför att omställningsstudiestöd inte bör kunna lämnas eller tas emot för studier som den studerande samtidigt får lön för att bedriva.”

Överklagandenämnden konstaterar att NN kommer att få lön från sin arbetsgivare för att studera under hela sin studieperiod och hon uppbär således lön för studier under samma tid på sätt som anges i 29 § andra stycket punkten 4 i lagen om omställningsstudiestöd. Det är inte möjligt att avgränsa perioden hon får lön till en viss del av perioden, jämför Överklagandenämndens avgörande den 3 maj 2023 i ärende dnr 2023-01169. Det saknar i det sammanhanget betydelse att NN endast får lön för studier med en viss del av heltidsersättning. Hon har således inte rätt till omställningsstudiestöd under perioden och överklagandet ska därför avslås.

Robert Dalman

Ulrica Åsberg

Beslutet har fattats av Eva Gullfeldt, ordförande, Robert Dalman, myndighetschef, samt ledamöterna Olof Edling, Staffan Ingmanson, Gunilla Lavås, Jessica Levin, Jonathan Sjölander och Helena Söderberg

Föredragande: Ulrica Åsberg

Kopia till CSN och CSN:s rättsavdelning